

Bidegabea izan zen

Antton Izagirre

Urriko bi gertakari, memorian ez galtzeko. Bata, urriaren 12koa. Madrilgo eskuin agintariak Estatu Batuetara eginiko bidaiaren berotasunean, harrokeriaz gogorarazi berri digute Espainiak Ameriketako jatorrizko herri indigenen aurka egindako menderatze eta sarraskiak bidezkoak eta txalogarriak izan zirela. Lurralde konkistatu eta kolonizatu haien egungo garapenaren autoretza aldarrikatzea nahikoa ez eta, bizirik irautea lortu duten herri haiek beren oinarritzko eskubideen alde dararmaten borroka gutxietsi eta mespretxuz estali nahi izan dute.

Horrela idatzi izan dute mendez mende alde bakarreko kontaketa faltsutua,

guztioi urriaren 12ko jaiaz urtez urte inposatzen digutena.

Euskal jatorriko konkistatzaileak tarteko, Espainiako erresumak eta armadak Ameriketara sustraitu zuen su kolonizatzaile hark bizirik dirau gaur egun ere. Barneko muge-tan, katalan, euskal eta galiziar herrien aurkako, hizkuntza, kultura eta politika kolonizatzaileak horren lekuko.

Bidegabea izan zela eta izaten ari dela ezin ahaztu eta isildu.

Bestea, Aieteko Konferentziaren eta behin betiko su-etenaren 10. urteurrenekoa. Horretan ere aldebakarreko errela-toa inposatzeko dagoen tentaldia begi bistakoa da. Enegarrenez Urkulluk, alde bati bakarrik, eginiko minaren aitortza

eskatu dio. Bidegabea izan zela esan dezan.

Enegarrenez, errelatoa abantaila politiko lortzeko erabiliz, bere gobernuko alderdikideen eta bere alderdiaren erantzukizunpean eginiko eskubide urraketak, izan heriotzak, torturak, mehatxuak, bonba bidalketak, urrunketak... ahaztu eta isildu egin ditu.

«Zer dio ixiltzen denak/ ixiltzen denean», galdetzen digu Mikel Laboaren kantak, eta ondoan errepika: «Gure hitzak/esan berriz esan/ ez daitezela ahaztu/ ez daitezela gal». Esan Urkullu, esan, beste hori ere bidegabea izan zela, esan; memoria osoa ez dadin ahaztu, ez dadin gal. •

Literaturarekin jolasean

Miren Azkarate
Badiola

Axularrek “Geroa”-z ez dakit zer imajinatuko zuen. Ez dakit pentsatuko zukeen ere bere jaiotzatik 400 urte baino gehiago igarota, ehortzita dagoen hilerritik bi pausotara, euskaraz idatzitako literatura, poesia, prosa, saiakera eta narratiba hori guztia bilduko zenik azoka batean. Are gehiago, aurtan, 2021. urtean Sarako lurretan euskara hutsezko lehen haur eta gazte literatura azoka ospatuko zenik. Eta ez dakit ere hau jakingo balu zer pentsatuko zukeen. Baina badakit niri aurreko asteburuan zer eragin zidan.

Irakurzaletasun handiko familia gara eta haurrak ditugunetik haur literatu-

ra ere etxeko zirrikitu guztietatik da-bilkigu firin-faran. Hartara, Sarako Idazleen Biltzarrera gerturatu izan ga-ren bezala, Ikusi Mikusik antolatutako honetara ere animatu ginen egun-pa-sa. Espektatiba guztiak gainditu zizki-dan egunak eta hori, egiari zor, ez nin-tzela oso konbentzituta joan. Baina iritsi eta berehala gozatzen hasi nin-tzen, oso giro goxo eta familiakoa ze-go-en azokak prestatuta zituen areto guztietan: liburuak salgai zeuden erai-kinean, musikak girotutako ipuin kon-taketetan, antzerki eta magia ikuskizu-nean, literatur aretoan, marrazteko tailerretan... Imajinazioa arnasten zen

txoko guztietan, amets egiteko gonbi-ta zegoen ipuin, abesti, hitz joko eta is-torio guztien atzean. Irribarrea zen na-gusi haur eta helduen ahoetan (txikientzako pentsatutako eguna bai-tzen, baina helduek ere gozatu ederra hartu genuen), denon aurpegiak ikusi besterik ez zegoen. Antolakuntza eta parajea opari hau biltzeko papera izan ziren.

Gutxienez beste 400 urte opa diz-kiot egun honi eta Pedro Agerre Azpi-likuetak ez dakit, baina nik “Geroa”-k, euskal literaturarenak eta irakurlee-nak bederen, etorkizun polit bat duela ikusi nuen. •